

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2010

Rada Gminy Kętrzyn działając w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii uznając, iż problemy społeczne i realne koszty wynikające z uzależnień dotyczą w różny sposób całe społeczeństwo przyjmuje za konieczne podejmowanie działań mających na celu ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków uzależnień w związku z czym uchwała niniejszy program na 2010 rok.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kętrzyn jest gminą wiejską położoną wokół miasta Kętrzyn. W chwili obecnej liczy 8477 mieszkańców z czego 1880 nie przekroczyło 18 roku życia, a z danych statystycznych wynika, że średnia wieku mieszkańców w ostatnich latach rośnie. W gminie znajduje się 79 miejscowości w większości o charakterze popegerowskim. Z różnych form wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2009 skorzystało 2950 osób co stanowi 35 % wszystkich mieszkańców. Bezrobocie, niski status materialny i ograniczone możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego w dużej mierze przyczyniają się do takich problemów społecznych jak dysfunkcje rodziny, patologie, konflikty z prawem, uzależnienia i przemoc.

DIAGNOZA

Na podstawie badań oraz danych statystycznych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Ośrodka Konsultacyjno – Psychoedukacyjnego Dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej wynika, że podstawowym problem społecznym w gminie jest nadużywanie alkoholu i często z nim związana przemoc domowa, które bezpośrednio są przyczyną wielu dysfunkcji, niewydolności wychowawczej i rozpadu rodzin.

Od roku 2000 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych trafiło 266 osób, które przez nadużywanie alkoholu spowodowały określone szkody społeczne, z czego wobec 68 osób wnioski do Komisji były kierowane wielokrotnie. U 133 osób stwierdzono chorobę alkoholową, a do Sądu Rejonowego w Kętrzynie skierowano 144 wniosków o orzeczenie przymusowego leczenia odwykowego. Niestety skuteczność przymusowego leczenia nie przekracza 5% co świadczy o jego nieefektywności i nie uzasadnia związanych z nim wysokich kosztów. Sama procedura prowadząca do orzeczenia przymusowego leczenia odwykowego, która jest dla gminy obligatoryjna pochłonęła w 2009 roku 23% ogółu środków na realizację Gminnego Programu. Corocznie do Komisji kierowanych jest średnio 46 wniosków, gdy średnia ta do roku 2004 nie przekraczała 24 wniosków. Coraz częściej też wnioski dotyczą kobiet oraz rodziców i dzieci, co świadczy o przejmowaniu negatywnego wzorca picia przez młodsze pokolenie.

Z pomocy Ośrodka Konsultacyjno – Psychoedukacyjnego w ostatnim roku skorzystało 85 osób w tym: 22 ofiary przemocy, 23 sprawców przemocy w rodzinie, 24 osoby uzależnione od alkoholu. Udzielano również pomocy w zakresie poradnictwa dla małżeństw i zaburzeń w komunikacji interpersonalnej.

Z przeprowadzonych na początku 2008 roku badań wynika, że w co piątej rodzinie w gminie dochodzi do kłótni, co najmniej kilka razy w miesiącu. W co dwudziestą dochodzi do kłótni niemal codziennie. Co czwarty dorosły mieszkaniec gminy został uderzony lub uderzył przynajmniej raz w życiu współmałżonka (partnera). Co dwudziestą osobie zdarzyło się to wielokrotnie. Poniżania lub wyzwisk ze strony partnera doznaje co czwarta osoba. Prawie co dziesiątej osobie współmałżonek (partner) ogranicza kontakty towarzyskie oraz możliwość prowadzenia domu. Co piąta osoba była bita przez innego członka rodziny. Ponieważ temat przemocy nadal często pozostaje tematem tabu, należy założyć, że faktyczna skala powyższych zjawisk jest większa od przedstawionej.

Z uwagi na powyższe można się pokusić o twierdzenie, że u źródeł problemu nadużywania alkoholu i przemocy leżą poza uwarunkowaniami ekonomicznymi również silne uwarunkowania środowiskowe, kulturowe, brak umiejętności społecznych, szczególnie w zakresie wychowania dzieci i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

BAZA I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Skuteczne działania wymagają współpracy wszystkich instytucji i osób stykających się z problemem uzależnień i przemocy i stanowiących swoistą bazę dla realizacji programu. Największy nacisk w roku 2010 powinien być wzorem ubiegłego roku położony na edukację i profilaktykę społeczną warunkującą możliwość dokonywania się zmian poglądów i zachowań społecznych, oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Ważne jest również motywowanie oraz tworzenie warunków i systemu pomocy dla osób podejmujących działania w kierunku dokonania pozytywnych zmian w swoim otoczeniu, funkcjonowaniu swojej rodziny czy własnym życiu.

Partnerami w realizacji gminnego programu są:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie
- Ośrodek Konsultacyjno - Psychoedukacyjny
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Poradnia Leczenia Uzależnień
- Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie
- Szkoły, placówki oświatowe
- Gminny Ośrodek Kultury
- Kościoły i związki wyznaniowe
- Organizacje pozarządowe w tym: Stowarzyszenie Oświatowe Gminy Kętrzyn, Stowarzyszenie Edukacja, Rozwój, Aktywność „ERA”.

ZAŁOŻONE CELE GMINNEGO PROGRAMU

1. Ograniczenie ilości środków psychoaktywnych przyjmowanych przez młodzież oraz podwyższenie wieku inicjacji poprzez:
  - *prowadzenie zajęć profilaktycznych dla młodzieży mających na celu rozwijanie świadomości, budowanie poczucia własnej wartości i uczenia umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia środkami uzależniającymi.*
  - *współorganizacja kolonii, zimowisk i zajęć pozalekcyjnych z elementami profilaktyki uzależnień, rozwijania umiejętności społecznych i promocji zdrowego trybu życia.*

2. Ograniczenie ilości nowych przypadków uzależnień poprzez:

- prowadzenie na bazie szkół gminnych monitoringu z zakresu używania środków uzależniających
- rozwijanie systemu pomocy dla osób ze środowisk zagrożonych dysfunkcją,
- prowadzenie działań na rzecz przywrócenia prawidłowych funkcji w rodzinach z problemem uzależnienia lub przemocy,
- wspieranie i pomoc w organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania, między innymi poprzez wyposażenie świetlic środowiskowych i wiejskich boisk sportowych.

3. Zwiększenie dostępności różnych form pomocy i rehabilitacji dla osób uzależnionych i członków ich rodzin poprzez:

- współpracę z ośrodkami odwykowymi w kierunku wprowadzania nowych form wsparcia, leczenia i rehabilitacji,
- prowadzenie Ośrodka Konsultacyjno - Psychoedukacyjnego w ramach Klubu Integracji Społecznej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej,
- organizacja szkoleń i wspieranie podnoszenia kwalifikacji przez osoby działające w ramach instytucji lub prywatnie na rzecz pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.

4. Ograniczanie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego związanych z nadużywaniem alkoholu, a szczególnie ochrona przed przemocą w rodzinie poprzez:

- opracowanie i przyjęcie do realizacji w roku 2010 gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wspieranie systemu pomocy instytucjonalnej dla członków rodzin z problemem alkoholowym.

5. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych uzależnieniami poprzez:

- wspieranie systemu wczesnego rozpoznawania zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu w podstawowej opiece zdrowotnej,
- rozszerzanie dostępu do leczenia odwykowego dla osób uzależnionych,
- działania Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kierunku zastosowania obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych.

6. Zmniejszenie rozmiarów i skutków naruszeń prawa związanych z handlem i zażywaniem środków psychoaktywnych poprzez:

- współpracę z organami ścigania w celu zwiększenia efektywności wykrywania w/w przestępstw,
- wspieranie działań prewencyjnych policji,
- kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

7. Kształtowanie wśród mieszkańców gminy prawidłowych ze społecznego i zdrowotnego punktu widzenia postaw wobec uzależnień i środków je powodujących poprzez:

- *prowadzenie różnych form edukacji społecznej z wykorzystaniem „Biuletynu Gminy Kętrzyn” i strony internetowej gminy.*
- *udział gminy w akcjach i kampaniach mających na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie zagrożeń związanych z używaniem alkoholu i środków psychoaktywnych.*
- *angażowanie rodziców do współpracy w zajęciach profilaktycznych i wychowawczych dla dzieci i młodzieży.*

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU

1. Za prawidłową realizację całości Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiada Koordynator ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, do którego obowiązków w szczególności należy:

- *koordynacja na terenie gminy Kętrzyn wszelkich działań na rzecz zmniejszenia problemów uzależnień,*
- *współdziałanie z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i leczenia odwykowego,*
- *współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach realizacji ustawowych zadań komisji oraz tworzenia i realizacji gminnego programu,*
- *prowadzenie wszelkiej wymaganej sprawozdawczości z realizacji powyższych zadań.*

2. Organem inicjującym i opiniodawczym w kwestii tworzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

a. do zadań Komisji w szczególności należy:

- *podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu,*
- *kierowanie osób w trybie określonym w odrębnych przepisach na badania biegłego w zakresie uzależnienia alkoholowego,*
- *opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,*
- *opiniowanie i inicjowanie działań związanych z profilaktyką i terapią problemów alkoholowych na terenie gminy.*

b. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu Komisji otrzymają wynagrodzenie w wysokości 85,00 złotych brutto. Koordynator ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będąc członkiem Komisji bierze udział w jej posiedzeniach w ramach swoich obowiązków służbowych w związku z czym powyższe wynagrodzenie mu nie przysługuje.

3. Cele Gminnego Programu będą osiągane poprzez realizację zadań zawartych w harmonogramie stanowiącym integralną część niniejszego programu. Harmonogram zawiera działania ze wskazaniem ich realizatorów oraz szacunkowe koszty ich realizacji i może być rozszerzony w trakcie realizacji zależnie od aktualnych potrzeb i możliwości.

HARMONOGRAM ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2010

Lp	Rodzaj zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	szacunkowy koszt realizacji w zł.
1.	Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych członków rodzin oraz udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> Dofinansowanie nie objętych kontraktem z NFZ form terapii w lecznictwie odwykowym, szkoleń oraz wyposażenia poradni leczenia uzależnień. Finansowanie bieżącej działalności Ośrodka Konsultacyjno-Pschoedukacyjnego działającego w ramach Klubu Integracji Społecznej w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> doradztwo w zakresie przemocy rodzinnej, diagnoza w zakresie stopnia wiktyimizacji, programowanie działań w kierunku wyzwalamia się spod przemocy, konsultacje z innymi służbami w celu podejmowania działań wielodyscyplinarnych, pomoc w działaniu, w tym również w sporządzaniu pism urzędowych i prawnych, konsultacje prawne oraz psychologiczne, psychoedukacja indywidualna i grupowa dla osób mających wśród bliskich osoby nadużywające alkoholu, psychoedukacja indywidualna i grupowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, psychoedukacja indywidualna dla osób mających problemy w powstrzymaniu się od zachowań agresywnych, współpraca z mediami w zakresie edukacji na temat przemocy w rodzinie, badania w zakresie lokalnej problematyki uzależnień i przemocy, konsultacje i porady telefoniczne. Podejmowanie czynności prawnych zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu. 	<p>NZOZ Poradnia Leczenia Uzależnień</p> <p>Starszy Instruktor Terapii Uzależnień, Doradca ds. Przemocy, Prawnik Psycholog Specjalista ds. Terapii Psychoseksualnej</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Probl. Alkoholowych</p>	<p>2.500,00</p> <p>14.900,00</p> <p>14.000,00</p>
2.	Rozwijanie profilaktyki rodzinnej, uczenie rodziców umiejętności wspierania abstynencji dzieci oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeb zdrowotnych dzieci i młodzieży jak również zagrożeń uzależnieniami.	<ol style="list-style-type: none"> zamieszczenie w publikatorach (szczególnie w „Biuletynie Gminy Kętrzyn”) informacji i artykułów o uzależnieniach i problematyce zdrowotnej i wychowawczej, udział gminy w ogólnopolskiej, społecznej kampanii edukacyjnej organizowanej przez Stowarzyszenie Producentów i dziennikarzy Radiowych i Fundacji „Trzeźwy umysł” pod hasłem „Zachowaj trzeźwy umysł” angażowanie rodziców w działania profilaktyczne w ramach zajęć pozalekcyjnych, zimowisk, obozów, świetlic środowiskowych itp., wspomaganie pracy wychowawczej rodziców poprzez edukację oraz udostępnienie rodzicom i uczniom broszur i ulotek na temat problemów młodzieży z alkoholem i narkotykami. 	<p>Koordinator ds. RPA Ośrodek Konsultacyjno Psychoedukacyjny</p> <p>Koordinator ds. RPA</p> <p>Pedagog Szkolny</p> <p>Ośrodek Konsultacyjno Psychoedukacyjny Koordinator ds. RPA Wychowawcy</p>	<p>-----</p> <p>1.600,00</p> <p>-----</p> <p>400,00</p>
3.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących wartościowy i zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia wolnego od zagrożeń wynikających z uzależnień.	<ol style="list-style-type: none"> Realizacja programów profilaktycznych: <ul style="list-style-type: none"> program z zakresu przeciwdziałania narkomanii „Bez trawki” realizowany w I klasach gimnazjalnych, program profilaktyki uzależnień „Promyk” realizowany w gimnazjum i szkołach podstawowych. Realizacja dla uczniów szkół podstawowych, przedstawienia profilaktycznego. Realizacja dla uczniów gminnego gimnazjum, przedstawienia profilaktycznego. Realizacja dla uczniów Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych w Karolowie programu profilaktyki uzależnień Realizacja dla uczniów Powiatowego Centrum Edukacyjnego w Kętrzynie programu profilaktyki uzależnień. Realizowanie i dofinansowanie szkolnych konkursów i innych form angażujących młodzież w zdobywanie i utrwalanie wiedzy na temat zagrożeń uzależnieniami i promujących zdrowy styl życia. Wyposażenie szkół w filmy i wydawnictwa z zakresu profilaktyki, wychowania, współpracy z rodzicami itp. 	<p>Koordinator ds. RPA Realizatorzy programów</p> <p>Wybór na podstawie ofert.</p> <p>Wybór na podstawie ofert.</p> <p>Wybór na podstawie ofert.</p> <p>Wybór na podstawie ofert.</p> <p>Dyrektorzy szkół Pedagogy Wychowawcy klas</p> <p>Koordinator ds. RPA</p>	<p>2.000,00</p> <p>1.440,00</p> <p>2.000,00</p> <p>2.400,00</p> <p>1.000,00</p> <p>1.000,00</p> <p>2.000,00</p> <p>350,00</p>
4.	Dofinansowanie i współorganizacja różnych form zajęć pozaszkolnych i wypoczynku dzieci w czasie wolnym od nauki.	<ol style="list-style-type: none"> Dofinansowanie udziału dzieci w zorganizowanym wypoczynku podczas letnich wakacji z realizacją zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych. Dofinansowanie udziału uczniów Szkoły Podstawowej w Kruszewie w koloniach letnich z realizacją zajęć psychoedukacyjnych i 	<p>Dyrektor szkoły i nauczyciele</p> <p>Dyrektor szkoły i nauczyciele</p>	<p>7.000,00</p> <p>2.000,00</p>

		profilaktycznych 3. Dofinansowanie półzimowisk z realizacją zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych. 4. Dofinansowanie zajęć pozaszkolnych o charakterze sportowo- wychowawczym. 5. Organizacja IV turnieju halowej piłki siatkowej o Puchar Gminnej Komisji RPA.	Dyrektorzy szkół i nauczyciele Wybór na podstawie ofert Koordynator ds. RPA	2.000,00 1.200,00 1.100,00
5.	Podnoszenie kwalifikacji i rozwijanie umiejętności w dziedzinie profilaktyki, doradztwa i pomocy psychologicznej osób działających na rzecz potrzeb gminy Kętrzyn	1. Konferencje i szkolenia dla Koordynatora ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2. Prenumerata dwumiesięcznika „Terapia uzależnienia i współuzależnienia” oraz miesięczników: „Świat problemów” i „Remedium”. 3. Szkolenia specjalistyczne dla pracowników Ośrodka Konsultacyjno – Psychoedukacyjnego.	Pełnomocnik Zarządu Urzędu Marszałkowskiego Koordynator ds. RPA Wybór na podstawie ofert.	600,00 510,00 800,00
6.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących integracji społecznej i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	1. Dofinansowanie i wspomaganie Komendy Powiatowej Policji w działaniach z zakresu zwiększania bezpieczeństwa i profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży szkolnej. 2. Dofinansowanie festynów i innych środowiskowych działań integracyjnych 3. Dofinansowanie świetlic środowiskowych poprzez zakup wyposażenia służącego organizacji zajęć świetlicowych i sportowych.	Dział prewencji KPP w Kętrzynie Instytucje i organizacje realizujące Rady Sołectw Gminy Ośrodek Kultury	800,00 1.500,00 3.500,00
7.	Konsolidacja działań organizacji i służb publicznych dla tworzenia bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla ograniczenia społecznych skutków uzależnień.	1. Organizacja spotkań służb lokalnych (pomoc społeczna, lecznictwo odwykowe, oświata, policja) celem ustalania form współpracy i podejmowania działań wielodyscyplinarnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. 2. Współpraca z innymi samorządami celem wymiany doświadczeń i podejmowania wspólnych działań oraz współpraca z Pełnomocnikiem Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Marszałkowskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Ośrodek Konsultacyjno- Psychoedukacyjny Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA	----- 200,00
8.	Podjęcie działań w kierunku ograniczenia przypadków naruszeń prawa w związku ze sprzedażą i spożyciem napojów alkoholowych	1. Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. 2. Edukacja ukierunkowana na uświadamianie sprzedającym napoje alkoholowe konsekwencji prawnych i szkód społecznych jakie wynikają z łamania prawa w zakresie handlu w/w napojami. 3. Organizacja w Ośrodku Konsultacyjno- Psychoedukacyjnego dyżurów dzielnicowych z terenu gminy 4. Organizacja pokazów i szkoleń z użyciem algogogli symulujących widzenie po wypiciu alkoholu.	Gminna Komisja RPA Koordynator RPA Komenda Pow. Policji Koordynator RPA Koordynator RPA Komenda Pow. Policji	----- 400,00 ----- 1.200,00
9.	Diagnoza i monitoring.	1. Przeprowadzenie badań zjawiska spożywania alkoholu przez osoby nieletnie oraz ich dostępu do napojów alkoholowych. 2. Przeprowadzenie badań w celu poznania poglądów mieszkańców na temat alkoholu, jego spożycia oraz związanych z tym problemów o charakterze lokalnym.	Koordynator RPA Koordynator RPA	800,00 800,00

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY
[Podpis]
 Andrzej Kieniewicz